

Ukrepi Ministrstva za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti

Na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti smo v okviru širšega zakona pripravili številne ukrepe, s katerimi bomo zajezili oziroma omilili posledice pandemije. **Zajeti smo poskušali različne skupine prebivalstva, med njimi tudi starejše, velike družine, socialno ogrožene, prav tako tudi zaposlene, samozaposlene in študente.**

UKREPI ZA DELODAJALCE, DELAVCE IN UPOKOJENCE TER OPROSTITVE PLAČILA PRISPEVKOV

1. NADGRAJUJEMO ŽE SPREJETE REŠITVE IZ PREJŠNJI TEDEN SPREJETEGA ZAKONA O INTERVENTNIH UKREPIH NA PODROČJU PLAČ IN PRISPEVKOV

Država bo povrnila celotno povračilo 80% nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo

80% nadomestila plače za zaposlene, ki so jih **delodajalci zaradi razmer na trgu kot posledice izbruha virusne epidemije iz poslovnih razlogov napotili na začasno čakanje na delo**, bo v celoti povrnila Republika Slovenija.

Namesto 50% bomo zagotovili 80% nadomestilo plače delavcu, ki zaradi višje sile ne more opravljati dela, ki jih bo država povrnila v celoti

Po novem bodo tudi **delavci, ki so bili primorani ostati doma zaradi varstva otrok**, ker so se vrtci in šole zaprti oziroma ker varstva ni mogoče zagotoviti iz drugih objektivnih razlogov, ali zaradi nezmožnosti prihoda na delo zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaradi zaprtja državnih mej, **upravičeni do 80% nadomestila plače in ne več zgolj 50%, kot je predvideno sedaj**. Tudi v tem primeru bo celotno 80% nadomestilo v celoti krila Republika Slovenija.

Nobeno od omenjenih dveh nadomestil ne sme biti nižje od minimalne plače, s čimer Vlada skuša še dodatno omiliti posledice pandemije za tiste z najnižjimi plačami.

Delodajalec, ki je neposredni ali posredni proračunski uporabnik in katerega delež prihodkov iz javnih virov je nižji od 70 odstotkov, je upravičen do povračila nadomestila plače v deležu, ki je enak deležu njegovih prihodkov iz nejavnih virov.

So pa seveda tudi omejitve: Pravico do tega ukrepa ne bodo mogli uveljaviti

– **neposredni ali posredni proračunski uporabnik, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 odstotkov,**

– **delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost (SKD-K...)**

Do ukrepa so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo prihodki v prvem polletju 2020 upadli za več kot 20% glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 niso dosegli več kot 20% rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019. V primeru, da ta pogoj ni dosežen, mora upravičenec vrniti celotno povračilo izplačanih nadomestil plače.

OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST ZA DELAVCE, KI SO NAPOTENI NA ZAČASNO ČAKANJE NA DELO ALI ZARADI VIŠJE SILE NE MOREJO OPRAVLJATI DELA

Prispevki za socialno varnost za delavce, ki so na začasnem čakanju na delo ali zaradi višje sile, ki je posledica obveznosti varstva otrok zaradi zaprtja vrtcev in šol in drugih objektivnih razlogov ali nemožnosti prihoda na delo zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej s sosednjimi državami, ne morejo opravljati dela, bodo za meseca april in maj plačani iz državnega proračuna. Do oprostitve plačila prispevkov pa ne bodo upravičeni neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna, katerih dejavnost se v celoti financira iz državnega proračuna. Prispevki bodo delodajalci še vedno obračunali v skladu z veljavnimi predpisi, ne bo pa jih potrebno plačati.

OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE TER KRIZNI DODATEK ZA ZAPOSLENE, KI PREJEMAJO PLAČO

Ukrep bo pripomogel k ohranitvi delovanja podjetij in zaposlitev v času epidemije koronavirusa, in sicer na način, da se **delodajalca oprosti plačila prispevka zavarovanca in plačila prispevka delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delavce v delovnem razmerju, in sicer za plačilo teh prispevkov za delo v mesecu aprilu in maju 2020** ter se s tem razbremeni strošek plače za podjetja.

Oprostitev velja za tiste zavarovance, ki v času uporabe interventnih ukrepov po tem zakonu še naprej opravljajo delo in prejemajo plačo, prav tako pa se le-ta delodajalcu prizna tudi za čas, ko so zaposleni na dopustu in prejemajo nadomestilo plače v skladu drugim odstavkom 137. člena ZDR-1. Velja pa ta oprostititev samo za delavce v delovnem razmerju, zaposlene v podjetjih v zasebnem sektorju, ne velja pa za zavarovance, katerih delodajalci so neposredni ali posredni uporabniki državnega proračuna.

Delodajalci, ki so oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vsakemu zaposlenemu, ki dela, izplačajo mesečni krizni dodatek v višini 200 eur, ki je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov. Do tega kriznega dodatka niso upravičeni tisti, ki imajo sklenjene individualne pogodbe o zaposlitvi.

Oproščeno plačilo prispevka zavarovanca v času uporabe ukrepov po tem interventnem zakonu v celoti poravna Republika Slovenija, pri čemer se ohranijo pravice, ki izhajajo iz zavarovanja.

OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV ZA SAMOZAPOSLENE, DRUŽBENIKE IN KMETE

Z navedenim ukrepom se z namenom pomoči gospodarstvu omogoča odpis prispevkov za socialna zavarovanja za samozaposlene osebe, družbenike ter kmete.

Upravičenci so vsi tisti, ki so v zavarovanje vključeni iz naslova opravljanja dejavnosti, ne glede na naravo dejavnosti, ki jo opravljajo, zato ukrep zadeva samozaposlene, ki jim je sicer Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov za obdobje obračuna prispevkov za

april in maj 2020 pod določenimi pogoji že omogočil odlog plačila prispevkov, hkrati pa tudi družbene in kmete (tako obvezno kot prostovoljno vključene v PIZ).

Pogoj za uveljavljanje oprostitev bo podaja posebne izjave, v kateri bo upravičenec utemeljil, da je bil njegov dohodek bistveno zmanjšan. Prispevke, ki bodo skladno s tem členom oproščeni, bo za upravičence plačala država, zato bodo upravičeni do vseh pravic iz zavarovanja, Zavodom pa se prihodki ne bodo zmanjšali, saj bo izpad krila Republika Slovenija.

Postopek za oprostitev prispevkov bo enostaven, in sicer na podlagi posebne izjave, podatke pa bo od ZRSZ za potrebe predizpolnjenega obrazca pridobil FURS.

ODLOG PLAČILA PRISPEVKOV ZA KMETE

Kmetje, in sicer nosilci ali člani kmetijskega gospodarstva, ki opravlja osnovno kmetijsko oziroma osnovno gozdarsko dejavnost, dopolnilno dejavnost na kmetiji ali drugo kmetijsko dejavnost, **pa so upravičeni tudi do odloga prispevkov, če so v obvezno zavarovanje vključeni na podlagi opravljanja te dejavnosti** in ne izpolnjuje pogojev za vključitev v zavarovanje na katerikoli drugi zavarovalni podlagi in nima zaposlenih. Ukrep sledi ukrepu, ki ga je Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov že uvedel za samozaposlene osebe.

Odloži se lahko plačilo prispevkov za socialno varnost za mesec april, maj in junij 2020, le-ti pa morajo nato biti plačani do 31. 3. 2022, in sicer v enkratnem znesku ali pa obročno.

ENKRATNI SOLIDARNOSTNI DODATEK ZA UPOKOJENCE

V času izbruha epidemije korona virusa, ki je prizadel celotno prebivalstvo RS, so ena od najbolj ogroženih skupin tudi upokojenci. Pravica do izplačila enkratnega solidarnostnega dodatka za upokojence se tako določa prav z namenom, da se zagotovi **višja socialna varnost najšibkejših upokojencev, katerih pokojnine so nižje od 700 EUR, brezposelnih prejemnikov nadomestil iz invalidskega zavarovanja ter prejemnikov poklicnih pokojnin.**

Dodatek se bo izplačal v treh različnih višinah (300 EUR, 230 EUR in 130 EUR) v odvisnosti od višine pokojnine (do 500 EUR, od 500,01 do 600 EUR in od 600,01 EUR do 700 EUR), prejemek pa se ne bo všteval v dohodek za ugotavljanje upravičenosti do pravic iz javnih sredstev po zakonu, ki ureja socialno varstvene prejemke, saj je osnovni namen dodatka, izboljšanje socialnega položaja upravičencev. Prav tako od prejetega solidarnostnega dodatka ne bo potrebno plačati dohodnine in prispevka za zdravstveno zavarovanje, dodatek pa tudi ne bo predmet davčne izvršbe.

Solidarnostni dodatek bo prejelo 328.780 upravičencev. Med njimi so tudi prejemniki sorazmernega dela pokojnine, katerim se bo dodatek izplačal v sorazmernem delu, kot je določen za izplačilo pokojnino in brezposelni prejemniki nadomestila iz naslova invalidnosti.

Enkratni solidarnostni dodatek v višini 150 evrov bodo prejele tudi druge ranljive skupine oseb, in sicer vsi upravičenci do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka. Ta dodatek prejmejo tudi redni študenti.

UKREPI NA PODROČJU DRUŽINE (Starševsko varstvo in družinski prejemki)

Pandemija lahko v večjem obsegu ovira nemoteno oziroma redno delovanje centrov za socialno delo, ki med drugim vodijo tudi postopke v zvezi s pravicami po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Prav tako izredne razmere vplivajo na možnost pravočasnega vlaganja vlog

vlagatelj, saj npr. ni javnega prometa. Za nekatere zaposlene se v času izrednih razmer potrebuje prisotnost na delovnem mestu (npr. zdravstveni delavci, delavci v policiji, komunalni...), zato nimajo možnosti izrabiti očetovskega dopusta v polnem trajanju.

Zato predlagamo ukrepe:

1. **Rok za vlaganje vlog za priznanje pravic** po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (npr. pravice do starševskega nadomestila, pomoči ob rojstvu otroka, dodatka za nego otroka.....) **se podaljša**, in sicer se šteje, da je vloga vložena pravočasno, če je vložena v mesecu, ki sledi mesecu prekinitve izrednih ukrepov po tem zakonu.
2. **Očetje lahko prekinejo očetovski dopust**, če se morajo v času izrednih razmer vrniti nazaj na delo in neizrabljen del očetovskega dopusta izrabijo kasneje (npr. zdravnik mora v času očetovskega dopusta nazaj na delo).
3. **Poviša se dodatek za veliko družino**, da bodo vse velike družine, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev te pravice do konca epidemije, prejele višji dodatek za veliko družino in sicer družine s tremi otroki 100 evrov višji dodatek (504,48 evrov), družine s štirimi ali več otroki pa 200 evrov višji dodatek (691,52 evrov).

UKREPI NA PODROČJU UVELJAVLJANJA PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV

1. **Veljavnost vseh pravic iz javnih sredstev (denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, otroški dodatek in druge, ki iztečejo 31. marca ali kasneje) se mesečno podaljšuje za en mesec**, do izteka meseca, v katerem bodo ukrepi s strani Vlada Republike Slovenije preklicani.
2. **Roki za vlaganje vlog za priznanje pravic iz javnih sredstev in za sporočanje sprememb okoliščin, se podaljšajo**. To pomeni, da če oseba ne bo vložila vloge za priznanje pravice v času, ko veljajo izredni ukrepi, bo lahko uveljavila pravico za nazaj. In sicer bo mogoče vložiti vlogo za priznanje pravice še cel koledarski mesec po mesecu, v katerem so iztekli izredni ukrepi.
3. Za blažitev posledic epidemije se predlaga, da se **neobdavčen letni regres, ki je bil izplačan v letu 2019 (do višine 100% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji), ne upošteva za potrebe ugotavljanja materialnega položaja družine**, ko se v letu 2020 odloča o priznanju oziroma podaljšanju pravice do otroškega dodatka, državne štipendije, subvencije vrtca ter subvencije malice in kosila.